

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

**Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ 1.СТАНКОВЕ МИСТЕЦТВО.**

СПЕЦКУРС «МАЛЯРСТВО»

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

**Спеціальність «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво,
реставрація»**

Галузь знань 02 Мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №6 від 12.01.2022 р.**

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Спеціалізація 1. Монументальне мистецтво. Спецкурс «Малярство»
Викладач (-і)	Сандюк В.С., доц. кафедри
Контактний телефон викладача	Сандюк В.С.+380679480288
Е-mail викладача	Сандюк В.С. savs70@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	48кредитів ЄКТС, 1500 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до курсу	
Навчальний курс «Малярство» – невід’ємна частина підготовки студентів освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво» в освоєнні живописної грамоти і має важливий освітньо-виховний вплив на формування художнього смаку і становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва, розвиток його творчих здібностей до художньої та педагогічної діяльності. Програма навчальної дисципліни складається з 22 тем які охоплюють лекційні й практичні заняття, а також самостійну роботу студентів. Навчальна дисципліна «Спецкурс «Малярство» пов’язана з іншими спеціальними навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, зокрема «Рисунок», «Живопис», «Композиція» та ін. «Малярство» - одна з найважливіших навчальних дисциплін у системі підготовки художника педагога, яка розвиває вміння реалістично відображати навколишнє середовище малярськими засобами, має необмежені можливості для творчого розвитку студентів і позитивно впливає на формування їх творчих якостей і високої художньої культури.	
3. Мета та цілі курсу	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Спеціалізація 1. Монументальне мистецтво. Спецкурс «Малярство» є навчити студента володіти на практиці різними малярськими техніками, виробити навички й уміння, які сприятимуть самостійному виконанню творчих завдань, навчити користуватися виражальними засобами образотворчого мистецтва; власне професійно підготувати фахівця з високим рівнем мистецької освіченості та вмінням самостійно і творчо вирішувати завдання художньої і педагогічної діяльності. <u>Основними цілями</u> вивчення навчальної дисципліни «Спеціалізація 1.	

Монументальне мистецтво. Спецкурс «Малярство» є послідовне формування теоретичних і практичних знань, вмінь, виховання активних творчих якостей педагога-художника; оволодіння знаннями з технології та технік малярства, вміння виконувати творчу авторську роботу: пошук ідеї на стадії компонування, відбір кращого з ескізів, виконання картону в натуральну величину, створення композиції в матеріалі.

4. Загальні і фахові компетентності

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.
- Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.
- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметнопросторового та візуального середовища
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.
- Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва.
- Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.
- Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

- Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати :

- ✓ різні техніки малярства;
- ✓ різні основи для втілення творчого задуму;
- ✓ виражальні засоби образотворчого мистецтва;
- ✓ про колорит (монохромність, поліхромію, теплохолодність);
- ✓ про виразність задуму, ритм в композиції, контраст величин, статику і динаміку, кольоровий акцент, тональний контраст, цільність силуету і узагальненість форми;
- ✓ монументальну мову в образотворчому мистецтві

вміти:

- ✓ знайти композиційні вирішення на стадії ескізів, вибрати найкраще;
- ✓ визначитися з форматом і виготовити тональний картон в натуральну

величину; ✓ зробити кольорові ескізи, вибрати найкращий; ✓ виготовити кольоровий картон; ✓ підготувати основу для втілення творчого задуму; ✓ наклеїти паволоку на дошку (ДВП; ДСП, МДФ), нанести левкас (крейдяний, гіпсовий, змішаний); ✓ скласти підрамник; ✓ натягнути полотно; ✓ нанести проклейки; ✓ нанести ґрунт (в залежності від завдання: пісний, жирний, емульсійний); ✓ перевести на кальку рисунок з тонального картону; ✓ перевести рисунок з кальки на підготовлену основу; ✓ виконати композиції в техніках: сухої і олійної пастелі, жовткової, казеїново-олійної темпері, акрилу, воскової емульсії, холодної енкаустики та багатошарового малярства з поліваріантністю підмальовків; ✓ зробити відповідну фактуру рельєфною пастою в потрібному місці на площині твору; ✓ полакувати завершений твір, дотримуючись технологічних особливостей того чи іншого матеріалу; ✓ застосовувати здобуті знання і теоретичні навички на практиці;	
5. Програмні результати навчання	
- Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу. - Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах. - Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу. - Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів - Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва. - Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації. - Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.	

6.Обсяг курсу							
Вид заняття			Загальна кількість годин				
лекції			12				
семінарські заняття / практичні / лабораторні			468				
самостійна робота			1020				
Ознаки курсу							
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий				
3,4,5,6,7,8	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	2,3,4	Вибірковий				
Тематика курсу							
Тема		кількість год.					
		Форма заняття					
		лекції		практичні		сам.роб.	
		д.ф.н.	з.ф.н	д.ф.н.	з.ф. н	д.ф. н	з.ф. н
Модуль І. . « Малярство» образотворчому мистецтві							
Тема №1. . Лекція. Малярство як вид образотворчого мистецтва. Основи композиції.		2		-	-	-	
Тема №2. Збір матеріалів та пошуки варіантів композиції		-	-	30		70	
Тема №3. . Вправи зі статикою і динамікою.		-	-	30		70	
Тема №4. Декоративна композиція «Натюрморт».		-	-	43		70	
Модуль ІІ. 2 Водорозчинні живописні матеріали.							
Тема №5.Лекція. . Основи кольорознавства		2		-	-	-	
Тема №6. Трансформація натурного природного мотиву в стилізоване вирішення.		-		30		70	

Тема №7. Збір матеріалів та пошуки варіантів композиції .	-		30		70	
Тема №8. Декоративне стилізоване вирішення.	-		43		70	
Модуль III. Олійний живопис.						
Тема №9. Лекція. Техніки олійного живопису. .	2		-	-	-	
Тема №10. Вправи з застосування м різних технік.	-	-	18		40	
Тема №11. Серія етюдів пейзажного або архітектурного мотиву.	-	-	18		40	
Тема №12. Творча композиція на тему урбаністичного пейзажу .	-	-	22		40	
Модуль IV.						
Тема №13. Лекція. Архітектура в образотворчому мистецтві.	2		-	-	-	
Тема №14. Інтерпретація архітектури.	-	-	18		40	
Тема №15. Творча композиція на тему архітектурного/міського пейзажу на основі етюдів міської та сакральної архітектури.	-	-	22		40	
Тема №16. Декоративна композиція «Місто моє рідне».	-	-	18		40	
Модуль V.						
Тема №17. Фігурна композиція у світовій практиці образотворчого мистецтва.	2		-	-		
Тема №18. Замальовки інтер'єрів	-	-	40		90	
Тема №19. Фігура людини в замкнутому просторі/ у пейзажі.	-	-	48		90	
Модуль VI. Багатошарове малярство.						
Тема №20. Фігура людини	2					
Тема №21. Виконання малофігурної композиції.	-	-	28		90	
Тема №22. Підготовка до диплому.			30		90	
ЗАГ.:	12		468		1020	
6. Система оцінювання курсу						
Загальна	Виконання завдань кожного модуля оцінюється відповідно					

система оцінювання курсу	до вимог Положення про організацію навчального процесу у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В.Стефаника» та ECTS за встановленою 100-бальною шкалою.					
Вимоги до письмової (практичної) роботи	Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог: - своєчасність виконання навчальних завдань; - повний обсяг їх виконання; - якість виконання навчальних завдань; - самостійність виконання; - творчий підхід у виконанні завдань; - ініціативність у навчальній діяльності.					
Семінарські (практичні) заняття	Впродовж кожного з навчальних семестрів, студент, за виконання передбачених модулем навчальних занять, отримує зазначену кількість балів.					
	Модуль І. (ІІ курс, 3 семестр)					
	Модулі		І			
	К-сть балів		50			
	Теми		1	2	3	4
	Лекція					
	Практична робота			10	10	10
	Самостійна робота			2	4	4
	Науково-творча робота		10			
	Поточний контроль		20			
	Підсумковий контроль		30			
	Сума		100			
	Модуль ІІ. (ІІ курс, 4 семестр)					
	Модулі		ІІ			
	К-сть балів		50			
	Теми		5	6	7	8
	Лекція					
	Практична робота			10	10	10
	Самостійна робота			2	4	4
	Науково-творча робота		10			
	Поточний контроль		20			
	Підсумковий контроль		30			
	Сума		100			
Модуль ІІІ. (ІІІ курс, 5 семестр)						
Модулі		ІІІ				
К-сть балів		50				
Теми		9	10	11	12	1

					3
Лекція					
Практична робота		8	10	4	8
Самостійна робота		2	2	2	4
Науково-творча робота	10				
Поточний контроль	20				
Підсумковий контроль	30				
Сума	100				

Модуль IV. (III курс, 6 семестр)

Модулі	IV			
К-сть балів	50			
Теми	14	15	16	17
Лекція				
Практична робота		10	10	10
Самостійна робота		2	4	4
Науково-творча робота	10			
Поточний контроль	20			
Підсумковий контроль	30			
Сума	100			

Модуль V. (IV курс, 7 семестр)

Модулі	V		
К-сть балів	50		
Теми	18	19	20
Лекція			
Практична робота		12	18
Самостійна робота	2	4	4
Науково-творча робота	10		
Поточний контроль	20		
Підсумковий контроль	30		
Сума	100		

Модуль VI. (IV курс, 8 семестр)

Модулі	VI
К-сть балів	50
Теми	21
Лекція	
Практична робота	30
Самостійна робота	10
Науково-творча робота	10

	Поточний контроль	20
	Підсумковий контроль	30
	Сума	100
	Підвищити рейтинг навчання можна за рахунок додаткових балів за індивідуальну творчу роботу. Індивідуальна (самостійна, дослідницька, творча) робота максимально оцінюється 30 % від загальної кількості балів, зокрема написання етюдів, створення ескізів композицій – 10 %, створення самостійної творчої роботи -10%. Міжсесійний перегляд проводиться посередині навчального модуля з метою перевірки якості виконання навчальної програми.	
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю здійснюється на міжсесійних переглядах колегіально. На перегляд необхідно представити всі види навчально-творчої роботи (академічні лабораторні завдання, самостійні, індивідуальні, допоміжні накидки, замальовки, етюди, картони). Оцінювання підсумкового контролю (залік, іспит) – 15 – 25 % від загальної кількості балів. Екзамени відбуваються відповідно до навчального плану спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» у 4,6,7 сем. Навчальний процес курсу завершується заліком у 3,5 та 8 семестрах. <u>Екзамен проводиться у вигляді перегляду</u> , на якому студенти виставляють для оцінювання весь напрацьований за семестр матеріал за всіма видами навчальної діяльності з навчальної дисципліни «Спеціалізація 1. Спецкурс «Малярство». <u>Підсумкова оцінка</u> контролю поточної успішності студента - складається зі складових: - систематичність та активність роботи на практичних заняттях; - рівень виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи.	
7. Політика навчальної дисципліни		
<u>Практичні роботи:</u> Планується виконання студентами додаткових декількох видів практичних робіт за темами, винесеними на самостійне опрацювання у програмі навчальної дисципліни та методичних рекомендаціях до її виконання. <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»		

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

8. Рекомендована література

1. Алпатов М. Композиция в живописи. – М., Л., 1940
2. Барышникова А.П. Перспектива. – М., 1955
3. Борисовский Г.Б. Наука. Техника, Искусство. – М., 1969
4. Брунов Н.И. Пропорции античной и средневековой архитектуры. – М., 1935
5. Буткевич О.В. Красота. – Л., 1979
6. Вибер Ж. Живопись и ее средства.- М., 2004
7. Ванелов В.В. Содержание и форма в искусстве. – М., 1956
8. Волков Н.Н. Композиция в живописи. – М., 1977
9. Волкотруб И.Т. Основы художественного конструирования. – К., 1982
10. Гика М. Эстетика пропорций в природе и искусстве. – М., 1936.
11. Иогансон Б.В. За мастерство в живописи. – М.: Академия художеств СССР, 1952 .
12. Капланов С. От замысла и натуры к законченному произведению. – М., 1981.
13. Ковальов Ф.В. Золотое сечение в живописи: Учебное пособие. – К.:Вища школа, 1989.
14. Корниенко В.С. О законах красоты. – Харьков, 1970
15. Кочик О.Я. Живописная система В.Э. Борисова-Мусатова. – М., 1980
16. Сланський, Б. Техніка живопису та реставрації /Б.Сланський. – К.: Мистецтво, 2009.

Додаткова література

1. Авсиян О. Композиция картины и сбор материала к ней // Художник - №7 – 1960.
1. Баммес Г. Изображение фигуры человека. – Берлин, 1984
2. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты – М., 1981
3. Волков Н.Н. Восприятие картины – М., 1976
4. Волков Н.Н. Геометрия и композиция картины // Искусство - №6 – 1975
5. Григорьев С.А. О композиции в живописи. Школа изобразительного искусства – 1963 – том VI
6. Кибрик Е.А. Объективные законы композиции в изобразительном искусстве. Вопросы философии – 1966 - №10
7. Козлов Н.Г. Композиция – М., 1968
8. Костенко Т.В. Основы композиції та тримірного формоутворення –

Харків, 2003

9. Томский Н.Ф. О композиции в скульптуре. Школа изобразительного искусства – 1963 – Том VI
10. Фаворский В.А. О рисунке, о композиции – Фрунзе, 1966
11. Шорохов Е.В. Основы композиции – М., 1979
12. Костенко Т.В. Основы композиции – Харьков, 2003.
13. Юрій Гуменний. Живопис. Альбом. Миколаїв , ПП Шамрай, 2007.

Викладач

доц. Сандюк В.С.